

AURELIU POSTICĂ

LIMITELE JUDECĂRII CAUZEI PENALE

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

AURELIU POSTICĂ

LIMITELE JUDECĂRII CAUZEI PENALE

*Recomandată spre publicare de Comisia de doctorat la 04 aprilie 2025,
aprobată prin Decizia Consiliul Științific
al Universității de Stat din Moldova din 12 februarie 2025.*

Recenzenți:

Igor Dolea, profesor universitar, doctor habilitat în drept,
Universitatea de Stat din Moldova

Radion Cojocaru, profesor universitar, doctor în drept, Academia
„Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

Tudor Osoianu, profesor universitar, doctor în drept, Academia
„Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne

Date despre autor:

Aureliu Postică, doctor în drept, judecător
la judecătoria Municipiului Chișinău

E-mail: aurel.postica@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0392-6752>

AURELIU POSTICĂ

**LIMITELE JUDECĂRII
CAUZEI PENALE**

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ

2025

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. Radion Cojocaru

Dr. Ion Talpa, judecător, președinte al Curții de Apel Nord

ISBN 978-606-37-2714-6

© 2025 Autorul volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorului, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai
Presă Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>

Cuprins

Abrevieri	7
Cuvânt înainte	9
Capitolul 1. Delimitarea conceptuală și analiza doctrinară a limitelor judecării cauzei penale	11
1.1. Analiza doctrinară a conceptului de „limite ale judecării cauzei penale” în dreptul procesual penal al Republicii Moldova	11
1.2. Repere comparative: abordări teoretice privind limitele judecării cauzei penale în sistemele de drept străine	26
Capitolul 2. Considerații generale privind conceptul limitelor judecării cauzei penale	63
2.1. Conceptul și conținutul limitelor judecării cauzei penale	63
2.2. Limitele judecării cauzei penale în raport cu standardele europene ale unui proces echitabil.....	82
Capitolul 3. Limitele judecării cauzei penale după cercul de persoane	99
3.1. Limitele judecării cauzei penale privitor la persoana pusă sub învinuire.....	99
3.2. Limitele judecării cauzei penale în raport cu garanțiile procesual-penale ale coparticipanților și altor persoane implicate în comiterea infracțiunii care nu au calitatea de inculpat în cauza penală	103

Capitolul 4. Limitele judecării cauzei

după conținutul învinuirii formulate în rechizitoriu	135
4.1. Noțiunea, structura și conținutul învinuirii formulate în rechizitoriu	135
4.2. Caracteristicile, conceptul și particularitățile limitelor modificării învinuirii în instanța de judecată	160
4.2.1. Neagravarea situației inculpatului – o condiție esențială în procesul de modificare a învinuirii în instanța de judecată	190
4.2.2. Neadmiterea încălcării dreptului la apărare al inculpatului în cazul modificării învinuirii în instanța de judecată	215
Concluzii și recomandări	239
Bibliografie	245

Abrevieri

- CoEDO** – Convenția Europeană a Drepturilor Omului
CtEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CSJ – Curtea Supremă de Justiție
DUDO – Declarația Universală a Drepturilor Omului
CP – Cod penal al Republicii Moldova
CPP RM – Cod de procedură penală al Republicii Moldova
HP CSJ – Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție
HCC – Hotărârea Curții Constituționale
RDP – Revista de Drept Penal
RND – Revista Națională de Drept
MO – Monitorul Oficial
Ed. – Editura
Red. – redacția
PG – Partea generală
PS – Partea specială
Vol. – volum
Nr. – numărul
P. – pagina
Art. – articolul
Alin. – alineatul
Lit. – litera
Pct. – punctul

Cuvânt înainte

Realizarea unui proces penal echitabil constituie o exigență fundamentală a statului de drept și un pilon esențial al protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei. În acest context, delimitarea precisă a *limitelor judecării cauzei penale* capătă o importanță majoră, întrucât afectează în mod direct corectitudinea, legalitatea și proporționalitatea actului de justiție.

Lucrarea de față reprezintă rezultatul unei cercetări științifice de anvergură, consacrate unei problematici actuale și deosebit de sensibile pentru teoria și practica procesului penal. Tema abordată – delimitarea limitelor judecării cauzei penale – deși prezentă implicit în numeroase analize doctrinare și practici judiciare, nu a beneficiat până în prezent de o tratare sistematică, unitară și aprofundată în literatura de specialitate din Republica Moldova.

Autorul monografiei, domnul **Postică Aureliu**, judecător de carieră cu vastă experiență în soluționarea cauzelor penale, reușește să îmbine cu rigoare perspectiva teoretică a cercetătorului cu cea aplicativă a practicianului. Studiul său se remarcă prin claritate metodologică, precizie conceptuală și o analiză comparativă pertinentă, raportată atât la reglementările interne, cât și la standardele internaționale în domeniu, în special cele dezvoltate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Monografia este structurată în patru capitole, fiecare dintre ele abordând o dimensiune distinctă, dar esențială, a temei.

În primul capitol, autorul realizează o analiză doctrinară a conceptului de „limite ale judecării cauzei penale”, cu referire la dreptul procesual penal al Republicii Moldova, dar și în raport cu alte sisteme juridice, în scopul identificării punctelor comune și a evidențierii unor bune practici comparabile. Capitolul al doilea dezvoltă fundamentele teoretice și conținutul juridic al acestor limite, cu accent pe corelația dintre dispozițiile interne și standardele europene privind dreptul la un proces echitabil.

Capitolul al treilea analizează limitele judecării în funcție de persoanele implicate în procesul penal, iar în capitolul final este tratată în profunzime relația dintre conținutul învinuirii din rechizitoriu și limitele instanței de judecată, cu accent pe aspecte deosebit de sensibile, precum modificarea învinuirii în cursul judecării, principiul neagrării situației procesuale a inculpatului și garantarea efectivă a dreptului la apărare.

Prin această lucrare se urmărește nu doar clarificarea teoretică a unui concept esențial pentru arhitectura procesului penal, ci și formularea unor recomandări aplicabile în scopul consolidării garanțiilor procesuale și al asigurării unei jurisprudențe coerente. Monografia se adresează atât practicienilor — judecători, procurori, avocați — cât și cercetătorilor, doctoranzilor și studenților interesați de aprofundarea dimensiunilor esențiale ale procedurii penale.

Lucrarea este expresia unei duble perspective — cea a juristului cercetător și a judecătorului practician — și reflectă o contribuție valoroasă la consolidarea unei justiții penale moderne, responsabile și conforme cu exigențele statului de drept.

Ne exprimăm convingerea că această monografie reprezintă o contribuție reală la dezvoltarea științei dreptului procesual penal și marchează o realizare remarcabilă în parcursul profesional și academic al autorului.

Tatiana Vizdoagă,
conferențiar universitar, doctor în drept,
Universitatea de Stat din Moldova

ISBN: 978-606-37-2714-6